

УДК 373.3.016:811.161.2

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/61-2-31>**Тетяна КАЧАК,***orcid.org/0000-0002-6863-1736*

доктор філологічних наук,

професор кафедри початкової освіти

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна) *tetiana.kachak@pnu.edu.ua***Христина КУЛЬЧАК,***orcid.org/0009-0007-0680-8173*

студентка I курсу магістратури педагогічного факультету

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна) *hristinakulcak@gmail.com*

ІНФОГРАФІКА ЯК ЗАСІБ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ТА АНАЛІЗУ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОГО МАТЕРІАЛУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Використання сучасних цифрових інструментів задля візуалізації та аналізу мовно-літературного матеріалу – запорука ефективності й результативності освітнього процесу; розвитку критичного, аналітичного, візуального мислення школярів та мотивації їх до навчання.

Мета статті – проаналізувати особливості використання інфографіки як засобу візуалізації мовно-літературного матеріалу в процесі читання й опрацювання творів з молодшими школярами, продемонструвати методичну схему використання інфографіки під час роботи з дитячою книжкою-картинкою «Війна, що змінила Рондо» Романи Романишин та Андрія Лесіва.

Методика дослідження ґрунтується на системному підході й передбачає поєднання теоретичного аналізу науково-педагогічних праць, літературознавчої інтерпретації сучасних текстів літератури для дітей, узагальнення спостережень за освітнім процесом й експериментальне моделювання методичної схеми використання інфографіки як засобу візуалізації та аналізу мовно-літературного матеріалу у початковій школі.

Методичну систему практичного використання інфографіки як засобу візуалізації змісту, сюжету, композиції твору, поведінки персонажів у статті проілюстровано на прикладі роботи з книжкою-картинкою Романи Романишин та Андрія Лесіва «Війна, що змінила Рондо». Запропоновано зразки інфографіки із запитаннями, завданнями та QR-кодами, описано методику їх використання у початковій школі.

Робота з інформаційною графікою під час опрацювання мовно-літературного матеріалу заохочує молодших школярів до читання, допомагає педагогу торкнутися різних тем і складних проблем та розглянути їх на основі художніх моделей, а учням – не тільки візуалізувати зміст твору чи відтворити поведінку персонажів, а й провести паралелі з власним життєвим досвідом. Так вибудовується ефективна освітня взаємодія вчителя та учнів.

Ключові слова: інфографіка, візуалізація в освіті, мовно-літературний матеріал, аналіз твору, методика роботи з дитячою книжкою.

Tetiana KACHAK,*orcid.org/0000-0002-6863-1736*

Doctor of Philological Sciences,

Professor at the Department of Elementary Education

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

(Ivano-Frankivsk, Ukraine) *tetiana.kachak@pnu.edu.ua***Khrystyna KULCHAK,***orcid.org/0009-0007-0680-8173*

Student of the 1st year of the Master's Degree at the Faculty of Pedagogy

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

(Ivano-Frankivsk, Ukraine) *hristinakulcak@gmail.com*

INFOGRAPHICS AS A MEANS OF VISUALIZATION AND ANALYSIS LINGUISTIC AND LITERARY MATERIAL IN PRIMARY SCHOOL

The use of modern digital tools for the visualization and analysis of linguistic and literary material is a guarantee of the effectiveness and efficiency of the educational process and the development of critical, analytical, and visual thinking in schoolchildren and their motivation to study.

The purpose of the article is to analyze the features of using infographics as a means of visualizing linguistic and literary material in the process of reading and processing works with younger schoolchildren, to demonstrate a methodical scheme of using infographics when working with children's picture book «The War that Changed Rondo» by Romana Romanyshyn and Andriy Lesiv.

The research methodology is based on a systematic approach and involves a combination of theoretical analysis of scientific and pedagogical works, literary interpretation of modern texts of literature for children and youth, generalization of observations of the educational process, and experimental modeling of the methodological scheme of using infographics as a means of visualization and analysis of linguistic and literary material in primary school.

The methodical system of practical use of infographics as a means of visualizing the content, plot, composition of the work, behavior of characters is illustrated in the article using the example of work with the picture book by Romana Romanyshyn and Andriy Lesiv «The War that Changed Rondo». Samples of infographics with questions, tasks, and QR codes are offered, the method of their use in elementary school is described.

Working with information graphics during the processing of linguistic and literary material encourages younger schoolchildren to read, helps the teacher to touch on various topics and complex problems and consider them based on artistic models, and for students not only to visualize the content of the work or reproduce the behavior of the characters but also to draw parallels with own life experience. This is how effective educational interaction between the teacher and students is built.

Key words: *infographics, visualization in education, linguistic and literary material, analysis of the work, methods of working with a children's book.*

Постановка проблеми. Сучасна українська школа змушена функціонувати в умовах складних суспільних викликів. Початок 20-х років XXI століття назавжди ввійде в історію української освіти не тільки як час реформ НУШ, а й як період масового дистанційного навчання через пандемію та провадження освітнього процесу в умовах війни. Інформаційне перенасичення, дистанційна форма навчання, емоційні стреси й тривожність – чинники, які негативно впливають на здобувачів освіти. Найбільш вразливою категорією є молодші школярі, яким складно концентрувати увагу на головному, аналітично мислити, критично оцінювати інформаційні потоки, запам'ятовувати навчальний матеріал й працювати з ним продуктивно. В таких умовах вчитель має знайти оптимальні методи й підходи, обрати результативні й ефективні засоби, щоб реалізувати зміст і завдання освітніх галузей. В контексті мовно-літературної освіти важливою є аналітична робота з текстами, розвиток зв'язного мовлення та ключових компетентностей учнів. Використання сучасних цифрових інструментів задля візуалізації і супроводу освітнього процесу – один із дієвих шляхів вирішення окресленої проблеми. Під час роботи з текстами особливої актуальності набуває інфографіка, яка дозволяє подати значний обсяг інформації структуровано, чітко, доступно для сприймання та засвоєння.

Мета статті – проаналізувати особливості використання інфографіки як засобу візуалізації мовно-літературного матеріалу в процесі читання й опрацювання творів з молодшими школярами, продемонструвати методичну схему використання інфографіки під час роботи з дитячою книжкою-картинкою «Війна, що змінила Рондо» Романи Романишин та Андрія Лесіва.

Теоретико-методологічною основою роботи стали наукові розвідки, присвячені проблемам використання цифрових інструментів в навчанні школярів (Д. Безуглий, Т. Близнюк, Л. Бондаренко, О. Будник, В. Мовчан, Т. Качак, Л. Панченко, О. Шиян та ін.), літературознавчі студії сучасної української літератури для дітей та юнацтва (У. Баран, Т. Качак, В. Кизиловой, Н. Марченко, М. Светлицькі, К. Якубовської-Кравчик та ін.) та методичні розробки педагогів-практиків, які використовують інфографіку в організації мовно-літературної освіти школярів.

Методика дослідження ґрунтується на системному підході й передбачає поєднання теоретичного аналізу науково-педагогічних праць, літературознавчої інтерпретації сучасних текстів літератури для дітей та юнацтва, узагальнення спостережень за освітнім процесом та експериментальне моделювання методичної схеми використання інфографіки як засобу візуалізації та аналізу мовно-літературного матеріалу у початковій школі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливу роль під час роботи молодших школярів із мовно-літературним матеріалом відіграють інноваційні технології та цифрові інструменти, які сприяють активізації навчальної діяльності учнів, а також поглибленому аналізу змісту прочитаного, його усвідомленню і засвоєнню. Цінність використання цифрових інструментів в освіті, зокрема під час дистанційного навчання, полягає в підвищенні якості освітнього процесу, сприянні розвитку в учнів пізнавального інтересу та мотивації до навчання (Качак, 2021: 144–169).

Прикладом дієвих ІКТ-засобів є сервіси для створення інформаційної графіки – Canva, PiktoChart, Infogram, Venngage. Однак варто зазначити, що проблема використання інфографіки як

засобу візуалізації та аналізу навчального матеріалу в початковій школі є малодослідженою. Це пов'язано насамперед із тим, що інфографіку в освітній практиці системно почали використовувати не так давно. Про різні аспекти цього процесу йдеться у працях науковців Е. Тафті, Дж. Ланкова, В. Санчо, Н. Смірної, В. Нестеревича, О. Шиян та ін. Вони ж пропонують дефініції поняття, міркують над особливостями й функціональними можливостями інфографіки в освіті.

О. Шиян розглядає інфографіку як «візуальне подання інформації, даних і знань. Це поєднання тексту і графіки з наміром викласти ту чи іншу історію, донести той чи інший факт» (Шиян, 2014). Дослідниця вважає, що часто інфографіку плутають з ілюстрацією, проте існує певна відмінність між цими поняттями: інфографіка передбачає отримання інформації про зображуване, а ілюстрація, в свою чергу, викликає естетичне задоволення і насолоду.

Тлумачення цього поняття Г. Брюхановою побудоване на врахуванні двох компонентів – візуального та вербального: «Інфографіка – органічне поєднання ілюстративних елементів, що виражають сутність проблеми або процесу, та пояснювального тексту (коли це необхідно)» (Брюханова, 2016). Такої ж думки дотримується О. Швед, яка підкреслює, що інфографіка – «повідомлення, яке включає в себе, по-перше, візуальні елементи, а по-друге, тексти, які пояснюють ці візуальні елементи» (Швед, 2014).

Л. Панченко і М. Разорьонова констатують, що інфографіка в освітньому процесі виконує низку функцій: презентаційну, інформаційну, пояснювальну, переконувальну, реконструвальну, прогнозувальну, організаційну, фасилітативну (Панченко, Розорьонова, 2016).

У початковій школі особливо актуальними є презентаційна, інформаційна, пояснювальна, організаційна функції. За допомогою інфографіки візуалізуємо навчальний матеріал, подаємо учням важливу інформацію, пояснюємо ключові поняття, явища, зв'язок між ними, а також демонструємо алгоритми виконання певних завдань чи організації навчальної діяльності.

Слушно зауважує В. Мовчан: «Інфографіка як вид сучасного моделювання, спосіб подачі інформації за допомогою графіки і тексту є ефективним засобом візуалізації й формування візуального мислення» (Мовчан, 2017: 93). Використання інфографіки в освітньому процесі сприяє тому, що учні можуть зрозуміти й засвоїти більший обсяг навчального матеріалу, активізувати візуальне сприйняття й уяву. «Завдяки поєднанню

дизайну та інформації, для сприйняття матеріалу, поданого за допомогою інфографіки, достатньо декількох секунд», – стверджує Л. Бондаренко (Бондаренко, 2018: 78).

Доцільною є робота з різними видами інфографіки – концентричною, в центрі якої розміщений найважливіший об'єкт; горизонтальною, де початковою точкою є лівий край, а композиція обмежена шириною сторінки; вертикальною, яка вважається найкращою для електронного формату й зручною для читання – зверху вниз. Загальновідомі принципи візуалізації даних – стиснення та структурування інформації; наявність елементів розвитку, зв'язування та підпорядкування інформаційних блоків; спрямованість на пізнавальну активність споживача (реципієнта). Детально дизайн інфографіки, яку використовують в освіті розглядають Хусні Напарін (Husni Naporin) і Асліна Бінті Саад (Aslina Binti Saad). Вони переконані, що існує перевага використання засобів візуалізації над традиційним методом навчання, як і міцний зв'язок між успішністю учнів на іспитах після навчання з використанням інструментів візуалізації та кращого розуміння ними складного матеріалу (Naporin, Saad, 2017). Дослідники розглядають різні види інфографіки, в основі якої можуть бути зображення, розповідь, дані, порівняння явищ чи процесів, діаграми, шкала часу та інші комбінації. Це може бути довідковий матеріал для здобувачів освіти чи алгоритми виконання майбутніх завдань (Naser, 2008).

Виклад основного матеріалу. У роботі з мовним та літературним матеріалом, зокрема під час читання й опрацювання художніх текстів з учнями, інфографіка є ефективним засобом візуалізації та аналізу, мотивації до глибокої інтерпретації змісту прочитаного. За допомогою графічних складових, які виступають своєрідними символами-кодами, можна замінити величезну кількість вербального тексту з критичними оцінками твору, який не сприймається учнями. У дітей молодшого шкільного віку значно краще розвинуте візуальне мислення. Вони набагато швидше фіксують у пам'яті те, що побачили, аніж те, що прочитали. Працюючи з інфографікою, учні активно залучені у процес візуальної комунікації, в основі якої – зорове сприйняття. Стівен Фью (Stephen Few) переконаний, що «важливі історії живуть у наших даних, а візуалізація даних є потужним засобом виявлення та розуміння цих історій, а потім представлення їх іншим» (Few, 2013). Інфографіка є саме тим засобом, який візуалізує дані, актуалізує інформацію, зацікавлює і полегшує розуміння.

Інформаційна графіка може містити у собі елементи ментальних карт та інтерактивність, що значно підвищує ефективність її застосування. Наприклад, при наведенні курсором на певний графічний чи текстовий компонент, перед учнем з'являються додаткові відомості, які можуть бути представлені у довільному форматі: схема, таблиця, ілюстрація, відеоролик тощо. Або ж завдання, виконання якого ще більше зосередить увагу школярів на поданому матеріалі, активізує пошукову і дослідницьку діяльність.

Доречним є використання QR-кодів як елементів інтерактивності. Дітям подобається їх сканувати, переходити за покликанням на сайти, які закодовані в зображенні, та виконувати цікаві завдання у різних цифрових додатках. Як зазначають О. Вовк і Р. Черемський, інтерактивна інфографіка має низку переваг: «здатність умістити значний обсяг інформації, більш привабливий зовнішній вигляд і активна взаємодія з користувачем, що значно збільшує її ефективність» (Вовк, Черемський, 2017). Інтерактивні елементи при створенні інфографіки допоможуть не лише залучити читачів, але й активізувати їх здатність до засвоєння нового матеріалу.

Інфографіку доцільно використовувати на всіх етапах роботи з художнім твором. Наприклад, під час підготовки до сприймання прочитаного інфографіка ефективна як засіб актуалізації опорних знань, зацікавлення твором, що вивчатиметься. Вона підштовхує учнів до висловлювання передбачень щодо теми уроку, назви твору, роботи над ним. З іншого боку, виступає додатковою мотивацією для школярів зосередитись на матеріалі, який вивчається. На етапі читання твору інфографіка відображає причинно-наслідкові зв'язки, фіксує послідовність подій, що відбувались у творі, допомагає учням зрозуміти розвиток сюжету. Під час аналізу прочитаного інформаційна графіка спонукає до глибшого осмислення змісту твору, допомагає детальніше охарактеризувати персонажів, їх внутрішній світ, почуття, емоції. На етапі узагальнення за допомогою інфографіки можна виділити найважливіше, зробити певні висновки стосовно прочитаного, а також побудувати творчу роботу учнів.

Інфографіка, яка використовується у роботі з мовно-літературним матеріалом, розвиває критичне мислення, логіку і творчість школярів. Застосовуючи інфографічні елементи, ми встановлюємо зв'язок між подіями в творі з подіями реального життя учнів, апелюємо до їх досвіду: діти розмірковують, як вони вчинили б у конкретних ситуаціях, ставлять себе на місце головних

героїв, висловлюють свої думки та емоції. Так відбувається реалізація особистісно-діяльнісного підходу до навчання.

Проілюструємо практичне використання інфографіки як засобу візуалізації змісту, сюжету, композиції твору, поведінки персонажів, а також творчих ідей третьокласників, які виникають під час читання й роботи з дитячою книжкою-картинкою Романи Романишин та Андрія Лесіва «Війна, що змінила Рондо».

Книга Романи Романишин та Андрія Лесіва «Війна, що змінила Рондо» є відомою в Україні, за її межами і надто актуальною сьогодні. Це книжка-картинка, яка адресована широкому колу читачів, але написана і намальована доступно й зрозуміло навіть найменшій дитині. Це книга про те, що «війна не має серця і не розуміє жодної мови, зате торкається кожного і на всіх залишає шрами. Та якщо спільно збудувати машину світла і навчитися співати попри все, тоді навіть найтендітніші істоти зможуть вистояти й перемогти» (Романишин, Лесів, 2015). Автори цієї розповіді стверджують, що боротися треба до кінця, що наша сила – в єдності. Тільки разом можна здобути перемогу над злом. Ця книга вчить дорослих вільно розмовляти про війну з дітьми, читаючи і розглядаючи історію водночас. На цьому акцентують автори в одному інтерв'ю: «Це видання не про конкретну війну, а про те, як загалом сприймати такі події, як боротися з війною, як, зрештою, її перемогти» (Левкова, 2015).

Попри те, що у малюнках, образах-символах закладено ідею української культури і реалій (Україна як прототип Рондо, флористична тема у книзі, алюзія до картини української художниці Марії Приймаченко «Будь проклята війна! Замість квіток ростуть бомби»), образи героїв є носіями символів інших народів, світової культури, книга є універсальною. Євгенія Несторович стверджує, що «це насправді книжка-терапія саме для нас: інтелектуалів, креативного класу, сучасної молоді, активістів, волонтерів, користувачів українського сектору fb тощо. Для усіх тих, чия крихка скляна оболонка вже помережана тріщинами від новин, смертей, втрат, безпомічності і тривоги. Для дорослих, які не знають, що сказати про війну не те що дітям, а навіть самим собі» (Несторович, 2015). Такі історії допомагають знайти у собі сили повірити у світле майбутнє, об'єднатися і спільно працювати заради перемоги.

На основі змісту книжки «Війна, що змінила Рондо» нами було розроблено інфографіку «Як говорити з дітьми про війну?» та «Аналіз головних героїв твору» (Див. рис. 1). Перша перед-

бачає роботу із сюжетом твору й містить 8 блоків запитань і завдань, які слугують своєрідними пунктами плану. Опрацьовуючи їх, учні постійно звертаються до змісту твору, пригадують перебіг подій, що відбувались у ньому. Шукаючи відповіді на поставлені питання, розмірковують над наслідками, які спричиняє війна, намагаються розгадати метафоричність ілюстрацій (наприклад, танки,

зображені у вигляді вовків), усвідомлюють, що лише в єдності – справжня міць. Передбачена й творча робота учнів, яка полягає у цікавому представленні жителів міста Рондо, продумуванні запитань для інтерв'ю з ними, або ж у самостійному завершенні історії. Також запропоновано роботу з QR-кодом, у якому зашифровано покликання на цікавий медіа-контент.

ЯК ГОВОРИТИ З ДІТЬМИ ПРО ВІЙНУ?

"ВІЙНА, ЩО ЗМІНИЛА РОНДО"

ОСОБЛИВЕ МІСТО РОНДО

- Що робить Рондо особливим?
- Хто був мешканцями Рондо?

ТРОЄ ДРУЗІВ З РОНДО

- Представте однокласникам Данка, Фабіяна та Зірку як Ваших найкращих друзів.

СПІВОЧА ОРАНЖЕРЕЯ

- Уявіть, що Ви - відомий журналіст, який бере інтерв'ю в свого однокласника. Розкажіть про те, чим спливалось Рондо, що найдивніше було в оранжерей, хто найбільше любив доглядати за нею.

У МІСТО ЙДЕ ВІЙНА

- Якою зображена війна у творі?
- Розгляньте малюнок. Кого нагадують танки?
- Що за собою залишала Війна?

ВІЙНА ТОРКНУЛАСЯ КОЖНОГО

- Знайдіть і прочитайте речення, що підтверджують цю фразу.

ВІЙНА НЕ МАЄ СЕРЦЯ

- Самостійно доповніть даний пункт плану, опираючись на малюнки.

ПЕРЕМОГА НАД ВІЙНОЮ

- Що допомогло мешканцям Рондо перемогти Війну?
- Знайдіть у творі цитати, що підтверджують це.

РОНДО ПІСЛЯ ВІЙНИ

- Яким стало місто і його мешканці після Війни?
- Уявіть себе письменником. Придумайте власне завершення цієї історії.

ВІЙНА, ЩО ЗМІНИЛА РОНДО

Аналіз головних героїв

Данко

- Знайдіть у тексті цитати, що описують Данка.
- Створіть сенкан до образу Данка.
- Уявіть, що зустрілися із Данком в реальному житті. Про що Ви хотіли б розпитати Його?

Сезий на літарах

Зірка

- Знайдіть у тексті фрагмент, у якому описано, як Зірка допомагала протидіяти Війні. Які емоції виникають під час його прочитання?
- Доберіть п'ять прикметників, які, на Вашу думку, характеризують Зірку.
- Напишіть листа для Зірки.

Лялькова пташка, що любить похрюкати

Фабіан

- Детально розгляньте образ Фабіяна. Побудуйте асоціативний куц на основі Ваших міркувань.
- Підготуйте запитання для інтерв'ю з Фабіяном.
- Створіть власне запрошення у гості для Фабіяна.

Нащадок давнього роду шуралів сварів

Відскануйте QR-код і виконайте завдання

Що об'єднує цих персонажів?

Рис. 1. Зразки інфографіки для роботи з книжкою-картинкою «Війна, що змінила Рондо»

Друга інфографіка спрямована на аналіз головних героїв твору – Данка, Зірки і Фабіяна. В її основу покладено вибіркоче читання, відшукування цитат з описом героя, а також роботу з ілюстраціями. Крім того, розміщено завдання творчого характеру: складання асоціативного куща, сенкану до образу персонажів, підбір прикметни-

ків, що характеризують їх, розробку «запрошення в гості», або ж написання листа. Важливим елементом є апеляція до досвіду учнів, їхніх емоцій, роздумування над тим, як би вони поводитись при зустрічі з цими героями, про що хотіли б спитати чи розказати, а також як саме пов'язані троє друзів, що характеризує їх. Дана інфографіка містить інтерактивність, представлена у вигляді QR-коду, що передбачає виконання завдання в цифровому додатку LearningApps.

З метою розвитку критичного та креативного мислення, реалізації літературно-творчої діяльності учнів, пропонуємо попрацювати з інфографікою «Як написати есе на основі прочитаного твору?» на прикладі аналізу книжки-картинки «Війна, що змінила Рондо» (Див. рис. 2).

Написання есе – новий вид творчої роботи учнів, представлений у мовленнєвій та мовній змістових лініях навчальних програм для 3–4 класу (Типова освітня програма для 3–4 класу НУШ, 2020). Особливістю такого жанру є особистісне сприймання та усвідомлення поставленої проблеми, а також невимушений характер викладу думок й емоцій школярів. Представлена нами інфографіка передбачає написання есе на тему «Війна в житті українців» з метою глибшого осмислення проблеми війни в житті людини, яка є актуальною для кожного громадянина України в цей час. Зміст цієї графіки складають етапи і запитання до них, що допоможуть легше впоратись із виконанням завдання. Це ніби покрокова інструкція, яка спонукає до вираження думок дітей, звернення до їх життєвого досвіду, аналізу вчинків і характерів усіх жителів Рондо, підведення підсумків.

Проілюстровані нами зразки інфографіки спрямовані на поглиблене опрацювання змісту твору, його аналіз, краще сприйняття і розуміння у контексті виконання завдань творчого і пошукового характеру, інтерактивної взаємодії, активного усвідомлення і запам'ятовування за допомогою візуалізації.

Висновки. Проаналізувавши дослідження науковців, узагальнюємо, що інфографіка – це візуальне представлення матеріалу, яке реалізується в поєднанні тексту і зображення. Яскраві візуальні елементи допомагають легко структурувати матеріал та унаочнювати його, сприяють осмисленню та відтворенню зв'язків між компонентами.

Як засвідчив наш практичний досвід, робота з інформаційною графікою під час опрацювання літературного матеріалу заохочує молодших школярів до читання, допомагає педагогу торкнутися різних тем і складних проблем та розглянути їх на основі художніх моделей. Це проілюстровано на

Рис. 2. Інфографіка «Як написати з есе на основі прочитаного твору?»

прикладі опрацювання твору Романи Романишин та Андрія Лесіва «Війна, що змінила Рондо». Розроблені зразки інфографіки підтверджують, що поєднання текстових даних та ілюстрацій допомагає учням не тільки візуалізувати зміст твору чи відтворити поведінку персонажів, а й провести паралелі з власним життєвим досвідом, а вчителю – реалізувати принцип особистіно-діяльнісного підходу у навчанні. Інфографіка – це й своєрідні алгоритми, доповнені інтерактивними завданнями, покликаннями на інші медіапродукти, які підсилюють розуміння як змісту мовно-літературного матеріалу, так й умови завдань,

послідовність їх виконання, а також фіксують увагу здобувачів освіти на головному.

Інфографіка – ефективний засіб візуалізації та аналізу мовно-літературного матеріалу в початковій школі, який допомагає побудувати ефективну освітню взаємодію вчителя та учнів, досягти навчальних, розвивальних та виховних цілей. Перспективні напрями подальших студій – аналіз методичних розробок уроків мовно-літературного циклу з метою узагальнення педагогічного досвіду та визначення інших функціональних можливостей роботи з інфографікою в процесі освітньої діяльності в НУШ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко Л. Підготовка студентів-філологів до використання інфографіки на уроках української літератури. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки: Збірник наукових праць. Випуск 2, частина 2.* Глухів : Глухівський нац. пед. університет ім. Олександра Довженка, 2018. С. 76–82
2. Брюханова Г. В. Використання інфографіки в мистецькій освіті. *Методика художньої освіти та виховання.* 2016. № 4. С. 24–27.
3. Вовк О., Черемський Р. Інфографіка як ефективний засіб навчання. *Системи обробки інформації.* Харків, 2017. Вип. 4. С. 199–205.
4. Качак Т. Цифрові інструменти літературної освіти майбутніх учителів початкової школи в умовах дистанційного навчання. *Інформаційні технології і засоби навчання.* 2021. № 6. С. 144–169. <https://doi.org/10.33407/itlt.v86i6.4079>
5. Левкова А. Романа Романишин і Андрій Лесів: «Ілюстрації мають розвивати мислення». *Видавництво Старого Лева.* 2015. URL: <http://bit.ly/3S9IwRq>
6. Мовчан В. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до формування візуального мислення учнів засобами інфографіки. *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки».* 2017. № 11. С. 91–96.
7. Нестерович Є. «Розвійнення» війни. *Збруч.* 2015. URL: <https://zbruc.eu/node/32824>
8. Панченко Л., Разорьонова М. Використання інфографіки в освіті. *Наукові записки.* Кропивницький, 2016. Вип. 10. С. 122–126. URL: <https://bit.ly/3S8Yhrf>.
9. Романишин Р., Лесів А. Війна, що змінила Рондо. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 40 с.
10. Типова освітня програма для 3-4 класу НУШ, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 2020. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Savchenko.pdf>
11. Швед О. Інфографіка як засіб візуальної комунікації в сучасній журналістиці. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах.* Київ. 2014. № 30. С. 305–313.
12. Шиян О. Усе буде інфографіка? 2014. URL: <https://ms.detector.media/onlain-media/post/1697/2014-02-06-use-bude-infografika/>
13. Few S. Data Visualization for Human Perception. In: Soegaard, Mads and Dam, Rikke Friis (eds.). *The Encyclopedia of Human-Computer Interaction, 2nd Ed.* Aarhus, Denmark: The Interaction Design Foundation, 2013. URL: <http://bit.ly/3Z4fkOb>
14. Naporin Husni and Saad Aslina. Infographics in Education: Review on Infographics Design. *The International Journal of Multimedia & Its Applications (IJMA).* 2017. Vol. 9, No. 4/5/6. P. 15–24. DOI: 10.5121/ijma.2017.9602
15. Naser S. S. A. Developing visualization tool for teaching AI searching algorithms. *Information Technology Journal Scialert.* 2008. 7 (2). P. 350–355.

REFERENCES

1. Bondarenko L. (2018). Pidhotovka studentiv-filolohiv do vykorystannia infografiky na urokakh ukrainskoi literatury [Preparation of philology students for the use of infographics in Ukrainian literature classes]. *Visnyk Hlukhivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka. Pedahohichni nauky: Zbirnyk naukovykh prats. Bulletin of the Glukhiv Oleksandr Dovzhenko National Pedagogical University. Pedagogical sciences: Collection of scientific works.* Hlukhiv: *Glukhiv Oleksandr Dovzhenko National Pedagogical University*, 2 (2), 76–82. [in Ukrainian]
2. Briukhanova H. V. (2016). Vykorystannia infografiky v mystetskii osviti [The use of infographics in artistic education]. *Metodyka khudozhnoi osvity ta vykhovannia. Methodology of art education and upbringing*, 4, 24–27. [in Ukrainian]
3. Few Stephen (2013). Data Visualization for Human Perception. In: Soegaard, Mads and Dam, Rikke Friis (eds.). *The Encyclopedia of Human-Computer Interaction, 2nd Ed.* Aarhus, Denmark : The Interaction Design Foundation.
4. Kachak T. (2021). Tsyfrovi instrumenty literaturnoi osvity maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly v umovakh dystantsiinoho navchannia. [Digital Instruments of Literary Education of Future Primary School Teachers in the Conditions of Distance Learning]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia. – Information Technologies and Learning Tools (ITLT)*, 86 (6), 144–169 <https://doi.org/10.33407/itlt.v86i6.4079> [in Ukrainian]

5. Levkova A. (2015). Romana Romanyshyn i Andrii Lesiv: «Iliustratsii maiut rozvyvaty myslennia». [Romana Romanyshyn and Andriy Lesiv: «Illustrations must develop thinking»]. *Vydavnytstvo Staroho Leva. The Old Lion Publishing House LLC*. URL: <http://bit.ly/3S9IwRq> [in Ukrainian]
6. Movchan V.(2017). Pidhotovka maibutnix uchyteliv pochatkovoї shkoly do formuvannia vizualnoho myslennia uchniv zasobamy infografiky [Preparation of future primary school teachers for the formation of students' visual thinking by means of infographics]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Seriya «Pedagogichni nauky» – Herald of Cherkasy University. Series «Pedagogical Sciences»*, 11, 91 – 96. [in Ukrainian]
7. Neparin Husni and Saad Aslina. (2017). Infographics in Education: Review on Infographics Design. *The International Journal of Multimedia & Its Applications (IJMA)*, 9, 4/5/6, 15–24. DOI: 10.5121/ijma.2017.9602
8. Naser S. S. A., (2008) Developing visualization tool for teaching AI searching algorithms. *Information Technology Journal Scialert*, 7 (2), 350–355.
9. Nesterovych Ye. (2015). «Rozviinennia» viiny. [The «dissolution» of the war]ю *Zbruch. Wrong*. URL: <https://zbruc.eu/node/32824> [in Ukrainian]
10. Panchenko L., Razoronova M. (2016). Vykorystannia infografiky v osviti [The use of infographics in education]. *Naukovi zapysky. Scientific notes. Kropyvnytskyi*, 10, 122–126. URL: <https://bit.ly/3S8YhrI> [in Ukrainian]
11. Romanyshyn R., Lesiv A. (2015). Viina, shcho zminyla Rondo [The War That Changed Rondo]. Lviv : Vydavnytstvo Staroho Leva. The Old Lion Publishing House LLC. [in Ukrainian]
12. Typova osvitnia prohrama dlia 3–4 klasu NUSH, rozroblena pid kerivnytstvom Savchenko O. Ya. [A typical educational program for the third-grade class Nush, developed under the leadership of O. Ya. Savchenko]. (2020). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Savchenko.pdf> [in Ukrainian]
13. Shved O. (2014). Infografika yak zasib vizualnoi komunikatsii v suchasni zhurnalistytsi [Infographics as a means of visual communication in modern journalism]. *Humanitarna osvita v tekhnichnykh vyshchyykh navchalnykh zakladakh. Humanitarian education in technical higher educational institutions*. Kyiv, 30, 305–313. [in Ukrainian]
14. Shyian O. Use bude infografika? [Everything will be infographics?]. (2014). URL: <https://ms.detector.media/onlain-media/post/1697/2014-02-06-use-bude-infografika/> [in Ukrainian]
15. Vovk O., Cheremskyi R. (2017). Infografika yak efektyvnyi zasib navchannia [Infographics as an effective teaching tool]. *Systemy obrobky informatsii. Information processing systems*. Kharkiv, 4, 199–205. [in Ukrainian]